

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

T.C. Tarım ve Orman Bakanlığı
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanlığı
Tarih: 17/07/2026 17:47
Sayı: E-120.07.03-1895539

7/43169
SK 143

Sayı : E-54045643-610-25551435

Konu : Soru Önergesi (7/43169)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 21.04.2026 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1842000 sayılı yazınız.

İzmir Milletvekili Sayın Haydar ALTINTAŞ'a ait, İlgi'de kayıtlı yazı ekinde alınan 7/43169 esas nolu yazılı soru önergesine ilişkin Bakanlığımızın cevabi görüşü Ek'te sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

İbrahim YUMAKLI
Bakan

Ek: Cevabi Görüş (7/43169) (2 Sayfa)

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Doğrulama Kodu: 63AD5AEA-121B-4397-98B5-4192B323E084

Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/tarim-ebys>

Üniversiteler Mahallesi Dumlupınar Bulvarı No: 161 06800 Çankaya / ANKARA

Tel: (0312) 287 33 60

www.tarimorman.gov.tr Kep: tarimveormanbakanligi@hs01.kep.tr

KEP Adresi : tarimveormanbakanligi@hs01.kep.tr

Bilgi için: Atila Gökhan

GÜNGÖR

Mühendis

Telefon No: (312) 258 85 95

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

**İZMİR MİLLETVEKİLİ SAYIN HAYDAR ALTINTAŞ'A AİT 7/43169 ESAS NUMARALI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE DAİR CEVAPLAR**

3083 sayılı Sulama Alanlarında Arazi Düzenlenmesine Dair Tarım Reformu Kanunu kapsamında Ankara, Yozgat, Eskişehir, Kayseri, Çankırı, Konya, Karaman, Aksaray, Mersin, Şanlıurfa, Iğdır, Tekirdağ, Kırklareli, Edirne ve Aydın illerinde 207 köy/belde/mahallede 1.074.315 dekar Hazine arazisi 16.736 çiftçi ailesine dağıtılarak çalışmalar tamamlanmıştır.

Halen yaklaşık 1.038.713 dekar Hazine arazisi, 16.117 hak sahibi çiftçi tarafından kullanılmaktadır.

Mevzuat kapsamında son 10 yılda, Kanun'dan kaynaklanan yükümlülüklerini yerine getirmeyen yaklaşık 619 çiftçi ailesinin hak sahipliği iptal edilmiş, 35.602 dekar arazi geri alınarak Hazine adına tescil edilmiştir.

3083 sayılı Kanun'un "Dağıtılan toprağın geri alınması" başlıklı 10'uncu maddesine dayanılarak gerçekleştirilmektedir. Söz konusu maddede "Topraklandırılan çiftçiler, topraklarını askerlik veya belgelendirilmiş uzun süreli hastalık gibi geçerli bir özürü olmaksızın aralıksız üç yıl süre ile bu Kanun'un öngördüğü şekilde işletmedikleri, borçlarını ve aldıkları kredileri ödemedikleri takdirde, dağıtılan topraklar geri alınır. Kayıt Hazine adına ilgili kuruluşun müracaatı üzerine Mahalli Tapu Sicil Muhafızlığı tarafından bir hükme hacet kalmaksızın düzeltilir ve ilgili kuruluşun tasarrufuna bırakılır." hükmü bulunmaktadır.

Söz konusu Kanun'a dayanılarak hazırlanan 3083 sayılı Kanun'un Uygulama Yönetmeliği'nde konu hükme bağlanmıştır. Söz konusu maddenin "Dağıtılan Toprakların Geri Alınması" başlıklı 49'uncu maddesinde;

"Aşağıdaki hallerde dağıtılan topraklar, bölge müdürlüğünün teklifi ve genel müdürlüğün onayı ile geri alınır denilmektedir.

Bu şartlar;

- Topraklarını, askerlik veya belgelendirilmiş uzun süreli hastalık gibi geçerli bir mazereti olmaksızın, aralıksız üç yıl süre ile kanunun öngördüğü şekilde verimli olarak işletmeyenler,
- Borç ve kredi taksitlerini aralıksız üç yıl süre ile ödemeyenler,
- Kendilerine toprak dağıtıldıktan sonra Kanun'un 24'üncü maddesinde belirtilen suçların herhangi birinden mahkûm olanlar ile mahkûm oldukları sonradan anlaşılanlar,
- Dağıtılan toprakları, mirasçıların, mirasın açılmasından itibaren altı ay içinde kendi aralarında aile ortaklığı şeklinde işletmedikleri veya rızaen kendi aralarında devir ve temlik işlemlerini yapmadıkları anlaşılanlar ve
- Gerçeğe aykırı bilgi ve belgelerle, hak sahibi olduğu sonradan anlaşılanlardır.

Geri alma kararı, on gün içinde ilgilisine ve mahalli tapu sicil muhafızlığına bildirilir. Kayıt, tapu sicil muhafızlığınca, hiçbir hükme hacet kalmaksızın Hazine adına düzeltilir." hükümleri ile Kamulaştırma, Dağıtım ve Kiralama Teknik Talimatı'nın 69'uncu maddesinde;

"Aşağıdaki hallerde dağıtılan topraklar, il müdürlüğünün teklifi ve genel müdürlüğün onayı ile geri alınır denilmektedir.

- Topraklarını, askerlik veya belgelendirilmiş uzun süreli hastalık gibi geçerli bir mazereti olmaksızın, aralıksız üç yıl süre ile Kanun'un öngördüğü şekilde verimli olarak işletmeyenler veya kiraya verenler,

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

- Borç ve kredi taksitlerini aralıksız üç yıl süre ile ödemeyenler, aralıksız üç yıl süre ile borçlarını kendi rızası ile vadesinde ödemediği için yasal yollarla tahsil edilenler bu kapsamda değerlendirilmezler.
- Kendilerine toprak dağıtıldıktan sonra Kanun'un 24'üncü maddesinde belirtilen suçların herhangi birinden mahkûm olanlar ile mahkûm oldukları sonradan anlaşılanlar,
- Dağıtılan toprakları, mirasçıların mirasın açılmasından (murisin ölüm tarihi) itibaren altı ay içinde kendi aralarında aile ortaklığı (Ek: 67/a, 67/b) şeklinde işletmedikleri veya rızaen kendi aralarında devir ve temlik (Ek: 67/c, 67/d) işlemlerini yapmadıkları anlaşılanlar ve
- Gerçeğe aykırı bilgi ve belgelerle hak sahibi olduğu sonradan anlaşılanlar.

Geri alma kararı, on gün içinde ilgilisine ve mahalli tapu sicil müdürlüğüne bildirilir. Kayıt, tapu sicil müdürlüğünce hiçbir hükme hacet kalmaksızın Hazine adına düzeltilir.” şeklinde dağıtılan toprakların hangi şartlarda geri alınacağı hükme bağlanmıştır.

Çiftçi Kayıt Sistemi (ÇKS) Yönetmeliği'nin 7'nci maddesinin 6'ncı fıkrası hükümleri çerçevesinde özetle; çiftçinin mülkiyeti kendisine ait hisse oranları belli araziler, çiftçinin mülkiyeti kendisine ait olmayan ancak hisse oranları belli araziler ve veraseten iştirak arazilerin ÇKS kayıtları için Yönetmelik ekinde yer alan kira sözleşmesi ya da noter kanalı ile yapılmış kira sözleşmesi yapılması gerekmektedir. Aile bireylerinin aileye ait arazileri beyan etmek istemeleri durumunda da ÇKS Yönetmeliği'nin 7'nci maddesinin 6'ncı fıkrası hükümleri geçerlidir.

Dağıtım parsellerine, 3083 sayılı Kanun'un “Dağıtılan Topraklar Üzerinde Tasarruf Tahdidi” başlıklı 11'inci maddesi “Bu Kanuna göre dağıtılan topraklar bölünemez. Miras hükümleri dışında başkalarına devredilemez. Ancak dağıtılan çiftçilerle mirasçıları tarafından işletilebilir. Bu arazi kamu yararı dışında hiçbir ayni hakla kayıtlanamaz, haczedilemez, satış vadine konu edilemez ve kiraya verilemez. Bu husus tapu siciline şerh edilir.” şerhi konularak hak sahibi çiftçiler adına tescil ve yer teslimi yapılarak Arazi Dağıtım Projeleri tamamlanmaktadır. 11'inci madde şerhi dayanağını Anayasa'nın 44'üncü maddesinden almakta olup söz konusu maddede bu Kanun'a göre dağıtılan toprakların kiraya verilemeyeceği hükme bağlanmıştır.

Yaşlılık, sağlık veya ekonomik nedenlerle arazisini doğrudan işletemeyen çiftçi aileleriyle ilgili olarak aile bireylerinin yardım amaçlı işletmesinde mevzuat açısından bir engel bulunmamakta olup hak sahipleri adına ÇKS kaydı düzenlenebilmektedir. Ancak aile bireylerine kiraya verme hakkı doğurmamaktadır.